

[Gæst Petersen.]

på basis af ligeberettigelse — ellers bliver der tale om anneksion, og det er faktisk det, Vesttyskland officielt tilstræber i dag — og den må forberedes og fuldføres som led i en langvarig afspænding. I en sådan afspænding indgår naturligvis, at begge tyske stater må give afkald på krav om at repræsentere hele Tyskland og på enhver form for disposition eller ønske om disposition over kernevåben, ligesom de må anerkende den nuværende polske vestgrænse som den endelige grænse mellem tysk og polsk. Det er de uomgængelige følger af den anden verdenskrig, der blev iværksat af Tyskland.

Gør Danmark en indsats for en sådan politik? Det gør Danmark naturligvis ikke. Danmark gør en indsats for noget, man kalder afspænding, men som vi aldrig har fået defineret, ud over at det da var bedre end spænding, og det kan vi hurtigt blive enige om. Men en indsats for virkelig europæisk sikkerhedspolitik, der bygger på efterhånden 23 år gamle realiteter? Jeg tror ikke, den lader sig realisere inden for NATOs rammer. Vi har set, at kun de allerstærkeste magter — og det gælder både NATO og Warszawapagten — har kunnet sætte sig ud over deres pagtforpligtelser. Danmark er snøret ind i forpligtelser, som det skal være mig en fornøjelse eventuelt senere at gennemgå, så Danmark kan dårligt påvirke udviklingen i den retning, dets egen interesse tilsiger det.

Derfor — efter alt, hvad der foreligger, efter de erfaringer, vi har gjort — mener vi fortsat, at Danmark må forlade NATO, hvis det virkelig vil føre en afspændingspolitik. En alliancefri politik er ikke risikofri; men skulle det værste ske, er den mindre risikabel end blokpolitik, og den åbner under alle omstændigheder langt større muligheder for at forebygge, at det værste sker. Vi vender tilbage til det spørgsmål, når NATOs 20 års periode udløber til næste efterår. Vi har selv et forslag til behandling her i dag. Hvis man gennemfører det på trods af hr. Poul Schlüters og hr. Per Federspiels afvisninger, vil regeringen til den tid kunne fortælle os noget om, hvad man mener om afspænding i NATO — altså lidt mere end bare det, at man godt kan lide afspænding, for det kan vi jo alle. Er man ikke interesseret i forslaget, be-

kræfter det visse anelser, vi havde; men det kan vi komme tilbage til.

Så meget vil jeg sige nu til slut, at den stærkeste autoritet som fortæler for en virkelig afspændings- og sikkerhedspolitik i Europa vil Danmark efter vor opfattelse få som alliancefrit land i det tættest mulige samarbejde med de øvrige nordiske lande og med andre demokratisk sindede neutrale eller næsten neutrale små og mellemstore stater i Europa. Det er dér og ikke i en blok med stormagter, vi har vort sande interessefællesskab, og det er dér, vi bør søge vor forbundsfæller med henblik på en politik, der på samme tid fremmer de små og mellemstore staters frigørelse og på ansvarsbevidst måde tilgodeser den sikkerhedspolitiske balance, som alle stater, store som små, har krav på som forudsætning for fredens bevarelse.

**Poul Dam:** Det er karakteristisk for denne debat som i øvrigt for normalt alle udenrigspolitiske debatter, at den kredser om status quo. Det er, som om den europæiske sikkerhedspolitik er blevet statisk; vi har de samme problemer, som vi har haft i en meget lang årrække, og der kan for så vidt ikke siges så forfærdelig meget nyt om det. Dette er imidlertid også en meget snæver betragtning af hele begrebet sikkerhedspolitik. Jeg bemærkede nok, at hr. Poul Schlüter mente, at vi skulle holde os til vor egen verden og lade være med at snakke om de fjernere problemer; perspektivet ville blive forskudt, vi ville ikke rigtig kunne magte noget af det. Nu er vi som bekendt medlem af De Forenede Nationer og er derigennem forpligtet til at beskæftige os med verdenspolitik i almindelighed. Men desuden er det sådan, at verdensfreden så helt klart er udelelig, og at de problemer, der opstår i de fjerneste dele af verden, i løbet af minutter eller timer i hvert fald kan blive vore problemer. Vi kan ikke afvise det ved at sige, at vore problemer kun er det såkaldt nære; det andet kan så hurtigt blive det, at vi er nødt til at tage stilling til det. Men sagen er jo, at vor verdensopfattelse, også storpolitisk set, er koncentreret om et forholdsvis begrænset antal lande i den tempererede zone, „de rige landes klub“, og Sovjetblokken og så ikke mere. Det er imidlertid ikke noget